

מקור

בית הכוכים

קראו לו פופל (צ.קסניק, 256 עמודים, הוצאת עם הספר) — כבר בדמים הראשונים נדחף הקורא בכוח לתוך הגיהנום של אושויץ, אשר אינו מרפה ממנו. הוא ממשיך לקרוא כשקרביו ממצצים, עד שהוא מסתגל לכך, מתרגל לזוהמה שאין בה הפוגה. רק כשהוא מרים את עיניו מן הספר אל העולם הנורמלי, אל הילדים הסובבים אותו, פוגע בו מלוא הכאב של יהודים כמוהו שנמרטו מסביבתם השלמה לתוך ה"פלאניסה הנוראה של אושויץ" — אשר רק שש שעות מפרידות בה בין שובע לרעב ואשר כל מישהו ועבירה קטנה, כגון נסיון לגנוב חתיכת לפת רקובה, עונשם אחד — ערימת הגופות.

בכל זאת הם אינם ניכנעים. בכל מאודם הם רוצים להישאר בחיים. ולשם כך דרוש פונקציה, תפקיד בסגל המחנה, שיביא עמו עוד מנת לחם.

פופל היא פונקציה. פונקציה איומה של ילד קטן לשמש כ"מלכה" וכמאבחת של ראש הבלוק. כאשר ראש הבלוק מואס בו, הוא רוצחו במידיו.

מוני, גיבור הספר, נער בן 12, עם עיני קטיפה שחורות "כבתולים של ילדה" — הוא פופל. כל שאיפתו היא להישאר פופל עד ליום בו תגמר הזוהמה והוא יוכל לחזור להיות ילד שהוריו מספקים אותו בכינוי-חובה. הוא למד כבר את כל השיטות וידוע מתי לפקוד עיניו כדי לעורר את תאבת ראשי הבלוקים ומתי להסתתר מפני המחנה.

לפני הקורא נגולים מוסדות המחנה, אשר החשוב ביניהם הוא המחנה-הבורסה, בה עובדות מיד ליד חבילות מרגרינה חצי נמסה וממורת יהלומים, סיגריות ממורת שיגרי זהב, מתוארת דמות הפושעים, חוליה-גנפשו, שנבחרו בשל אכזריותם לנהל את המחנה, והאסירים הדוברים לשונות שונות שהובאו מכל קצוות אירופה הפוכים למס אחז — מוולמאנים — צללי אדם מחוסרי-בשר ונשמה, שרק שביבי-חיים והרדיפה אחר עור-שיפת-מקסימים אותם.

בשר צלוי. אם אפשר לחלק את הזעות הגיהנום לפי דרגות, הרי התמונה הזו היא המועצת ביותר:

ריח נקניק מסוגן הרעיד את נחיריו. הוא נעצר תחתיו במבואי המחנה. הוא בלע את הריח אל קרבו כדבר של ממש. טפנו בעד נקבוביות העור המיובש, בכל אבר ואבר משלדו.

המחנה היתה חשוכה. רק בסופה הר" שיפה משאבת-המים כלפי מעלה פיזו-זי-אור אדמומיים, כאילו עולה שם המנוע בלהבות. נקניק מסוגן! את כל מלאי הנקניק נגבו מחסנו של שמוליק! טפח על פניו ריח אותו נקניק שהיו מסגנים בשבילו טבחי הבלוקים. מוזר: אותו ריח שהבחילו עדי להקיא בעבר התנפל עליו כאן עכשיו בגי רוי-פרע ושיסה בו במחוזק את רעבונו הקודם. הוא שתה את הריח, חש אותו בפיו כדבר צמיג וסמיך. הריח דבק בלשונו ופיטס את פיו. הוא התחיל ללעטו בשניו כשהריח מזיל עסיס מדגדג בחריפותו. הוא גמע את העסיס, אך רעבונו לא הופס. אדרבה, שבי עתים השתולל ונתפרע בו.

בתוך לאורך הקיר שליד השער האחורי, עמדו צללי-אסירים ופניהם אל הפתח הצר של משאבת-המים, קודחים בבולמוס-תאווה וקוצר-רוח.

במד פתח המשאבה היתה מדורה בוערת מפצה אור לתוך חשכת הבלוק. פיוטר אבאליה הקדוש ישב על הקרקע בשיכולי רגליים אצל האש וליבה את המדורה בהש" ליכו לתוכה גזרי-עץ נוספים. לשמאלו עמ" זה תיבת-משא מלאה גושים של בשר נא. במאכלת ארוכה קצב פיוטר את הבשר מנות-מנות, שקלן בידו, ואם נראתה לו מנה גדולה מכפי הצורך, מיד היה מבתרה לשתיים, ואת הבתרנים הטיל למדורה.

בשר! נתייבשו את כל מלאי הבשר גנבו מן המסבחי! מזון שהוא אוכל את מרק-האסירים לא מצא בו אף פעם אחת שריו וזכר לבשר. אף אחד מאסירי-המחנה אינו יודע שחמק צריך להכיל גם בשר. גונבים פה הכל. לאחר שנה תמימה במחנה חשב שהכל ידוע לו, והנה מסתבר שהגנר מניס מספקים בשר אלא שהסוחרים הם המוכרים אותו במרס יגיע לדוידס. במנת בשר כזאת יכול היה להניצל ולהישאר בחיים.

בשבעה ימילחם יחויב איש-איש מהם תמורת נתח כזה של בשר קלוי. מחר,

חצה!

מדתנו
20 סיגריות עיליות באריזה כפולה

כל נערה-יופיה בידה

רק מאמץ קטן ורצון טוב דרושים כדי להיראות יפה ומטופחת.

עורך הנאמן — הוא

רויאלוים • ROYALVIT

הקדם המפורסם לפי דיר לברן, פריס, המכיל נ"ח רויאל, טנן על עורך ורקמותיו העדינות. פועל תהוות קמסי פנים ומסחר את גחן שורך על ידי פעילות של מחזור חדש.

המפיץ בישראל: לילית

פרסום ציטט

מכירת חיפול המלאי

נעליים משובחות במחירים מוזלים

סלון עדין

תליאביב, רחוב אלנבי 92

העולם הזה, שבועון החדשות הישראלי המערכת והמנהלה: תליאביב, גליקסון 8, טלפון 26785, ת.ד. 136 • מען מברקי: צולמפרס • דוסוס שהם בע"מ, ח"א • סינ 6 • העורך הראשי: ארי אבנרי • המו"ל: העולם הזה בע"מ

לעת חלוקת-הצהרים, יפדה מהם זיגמונט את מנת-לחמם, והם יסמנו מנגד ויביטו בהימוג חלום-שוארש-שעות-של-אישותיק אל בין ידיו של זיגמונט. גם חלום-הלחם של מחרתיים, יילקח מהם, כחלומם של הימים הבאים אחריו. לא את לחמם אלא את חלום-לחמם הם מעביטים ומוכרים כאן עתה. בעת חלוקת-הלחם יעמדו תחתם מרוי קנים ומנוקזים. עד שיוסלו לקרמטוריון שוב הם תדענה ידיהם מנת-לחם. עכשיו הם מרטיסים מקוצר-רוח, אינם יכולים להתאפק ולחכות, ואין בהם גם אחד הנותן לעצמו דו"ח כי בזה הוא מלחם לכל חייו.

פומף-פומף... פומף-פומף... המתיך מנועה-המסאבה בפעמיותו, כשהוא בולע את נפוציו המדורה של בשר חי, דם, חלב ועץ. סביב התא התרוצצו משרתי-בלוק רצוא ושוב, גרפו נתחי בשר זבי-טיץ לוחטים מתוך האש וערכום על האדמה מוכנים לחלוקה.

עני האסירים פקעו מחוריהן בתשוה. רגליהם לא יכלו לשקוט על עמדם. לב כל אחד מהם רעד בתפילה שיפול נתח גדול בחלקו. הנה התוא, שם, כן, ההוא נראה גדול יותרו הדיבור אסור פה באיסור חמור. משרתי-הבלוק מסתובבים ועינם בכל, בשל הנה קל לעלול אתה להפסיד הכל. התור והמזל, רק הם יקבעו מה יהיה גודל מנתו.

כל שלד חוסף את הנחת הצורב בשתי ידיו, מגפפו אל לבו, מצניעו תחת האפורה, מלקק את סיפות-הדם מן האדמה ורץ להסי תמר אי-יבנה, יחד עם נתח החיים שנמצא לו... פיוטר ישב על האדמה לפני האש. בדומיה עשה מלאכתו, כשבדקספיו הקפוף סיגריה לא מודלקת המזוקרת כלפי חסמו. לחם אחד מן הסליק יצילנו. להבה-מאכלת שביד פיוטר ניצנץ באדמומית זרה לאורה של המדורה.

השער האחורי נפתח: זיגמונטו הוא רק בצעדים סרודים למול פתח-המסאבה ושלוח דבריו מטה אל פיוטר. זה לא נשא אליו ראשו. בשקידה אימת הוסיף לנתח את הבשר לנתחים, ובזה אחז זה המילט לתוך האש. לאחר-מכן, בלא שיהפוך ראשו, גיששו ידיו מאחוריו וגררו אל האור שתי עצמות ארוכות-ארוכות, מנוקרות מבשר. הוא הניחן על האדמה לרגלי זיגמונט, וחזר לעיסוקו. זיגמונט שח להריסו וכונן פעמיו אל מחי צת החשוכה של הבלוק.

מוני ניחר הצדה. רק חוריה-המחארה הפי רידו עתה בינו לבין זיגמונט. פתאום נעצר זיגמונט תחתיו. הריח מציאותו של זר באפילה. עינו נתחדדו ובלשו נכחו. נשי מתו של מוני קפאה. מבטו נסמר אל צללי תו של זיגמונט.

"מי שם?" זרק זיגמונט.

מוני לא נסם. זיגמונט זינק מעבר לשורת-חורים. שתי העצמות המנוקרות בידי המורמות הלבינו באפלה, כלהבים ממוזרטים. "מוני, זה אני, מוני!" קרא ברסט. ידיו של זיגמונט הורדו. חקרנית ננעץ מבטו בפניו של מוני:

"פופל?... מדוע לא זיהית את עצמך מיד? רק עוד רגע אילו שתקת, היית גמור." זיגמונט הניח ידו על כתפו של מוני והוליקו עמו צעד-בצעד, דרך רעים שווי מעלה:

"פופל טוב שמצאתי אותך. עכשיו תביט, אתה רואה? אלו הן העצמות של בניאק. פיוטר מחלק אותן שם למנות!"

מיהו "קצטניק"? לא פחות דרמאטי הוא סיפורו של מחבר הספר. קצטניק, ש פירושו "אסיר בק. צט. (ראשי תיבות של מחנה השמדה), הוא שפוט שרק ידידים מעטים מכירים את האדם המסתתר מאחוריו. גם יחידים אלה מכירים רק שם ישראלי של אדם נעים-הליכות ומתון-דיבור. אפילו אשתו אינה יודעת מאין בא ומה היה שמו ה קודם.

ספרו הקודם, בית הבובות, זכה לתפוצה רחבה ותורגם לשורה ארוכה של שפות, ביניהן אנגלית, צרפתית, דנית, בולגרית, יפאנית, אנשים רבים שהתרשמו מן הספר וניסו להתקשר עם מחברו — ביניהם מלך דנמארק — נאלצו לשגר מכתביהם אל ה כתובת היחידה המופיעה בכריכת הספר: נימה אשמן, אשתו הצברית של המחבר, המייצגת את קצטניק המיסטורי בפני העולם.

שם אחר המופיע בכל ספריו של קצטניק, הוא שם משפחת פרלשניק הפולנית, ובניה: הארי, דניאלה ומוני. האם בשם זה סמון סוד עברו של קצטניק? האם הוא הארי? האם דניאלה, גיבורת בית הבובות, היא אחותו? האם מוני, הפיל, הינו אחיו? את זאת יודע רק קצטניק עצמו.